

Svěřenský fond jako nástroj mezigeneračního převodu majetku

Dominik Bálint
dominik.balint@vsci.cz
775 063 885

Vedoucí práce: Mgr. Ing. Tomáš Střeleček, LL.M., Ph.D.
Oponent práce: JUDr. Miroslav Sedláček, Ph.D., LL.M.

CEVRO Institut

18. ledna 2021

Obsah

- Anotace
- Abstrakt
 - Cíl práce
 - Klíčová slova
 - Metodika
 - Struktura práce
 - Výsledky, doporučení
 - Závěr
- Zodpovězení otázek

Anotace

Práce je zaměřena na problematiku svěřenských fondů. Zabývá se historickými souvislostmi vedoucími ke společenské potřebě vytvořit instituty podobné svěřenskému fondu a následným vývojem těchto institutů završených přijetím právní úpravy quebecké fiducie do českého právního řádu ve formě svěřenského fondu.

Práce dále klade důraz na definování tohoto institutu, jeho právní kodifikaci a charakteristiku ve vztahu k jeho užití pro mezigenerační převod majetku.

Klíčová slova

Klíčová slova : Trust, svěrenský fond, svěrenství, *inter vivos*, *mortis causa*, dědictví, dědic, nepominutelný dědic, smlouva, pořízení pro případ smrti, vlastnictví, fideikomis, Řím, římské právo, kontinentální právo, angloamerické právo, odkaz, Česká republika, Anglie, Kanada, Lichtenštejnsko, Německo, Itálie, Francie, Quebec, CCQ, občanský zákoník, důkaz, zakladatelské právní jednání, statut, vznik, novelizace, právní subjektivita, právnická osoba, bezsubjektové vlastnictví, mezigenerační převod majetku, darování, dědická sukcese, daňové zatížení, věřitelé.

Key words : fiducie, trusteeship, inheritance, heir, forced heirship, contract, last will and testament, ownership, Rome, roman law, continental law, common law, legacy, Czech republic, England, Canada, Lichtenstein, Germany, Italy, France, civil code, evidence, instruments, statute, founding, amendment, legal subjectivity, legal entity, non-subject ownership, intergenerational property transfer, gift, hereditary succession, tax burden, creditors.

Zdroje

1. BEDNAŘÍKOVÁ Barbora. *Svěřenské fondy. Institut pro uchování a převody rodinného majetku*. 2., aktualizované vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014.
2. DVOŘÁK J. - ŠVESTKA J. - ZUKLÍNOVÁ M. a kol. *Občanské právo hmotné*. Svazek 1. Díl: Obecná část. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016.
3. ELIÁŠ Karel a kolektiv. *Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou správou a rejstříkem*. Nakladatelství Sagit, a.s., 2012. isbn: 978-80-7208-922-2.
4. HAYTON D. J. *Extending the Boundries of Trusts and Similar Ring-Fenced Funds*. Kluwer Law International, 2002. isbn: 978-90-411-9879-2.
5. PIHERA V. *Nejpodivnější zvíře v lese – poznámky ke svěřenskému fondu*. Vol. č. 10. Obchodněprávní revue., 2012.

Z pozitivistického hlediska
prozkoumat vztah mezi
jednotlivými ustanoveními
svěřenského fondu a dědického
práva.

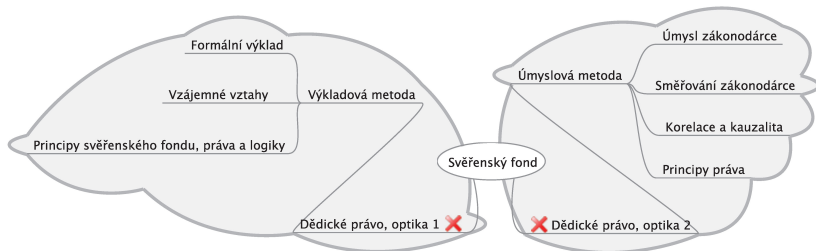
Účelem dovození odpovědi na vyloženou hypotézu a odhalení problémů.

Obecně teoretické metody.

Popisná, kompilační metoda u teoretické části.

Analyticko-syntetické metody u
praktické části.

◀ ◻ ▶ ◀ ◻ ▶ ◀ ≡ ▶ ◀ ≡ ▶ ≡ ≡ ↺ 🔍 ↻

Optika 1

Systematická

Logická

Teleologická

Komparativní (pro ilustraci
vzorových řešení)

Doktrinální

Smysl ve vztahu ke konstrukci
(struktuře) svěrenského fondu.

Optika 2

Formální - povrchní

Gramatická, §2

"Logická"

Dedukce úmyslu zákonodárce

Struktura práce

Sekce	1. Resumé a klíčová slova	→	2. Úvod	→	3. Vlastní text práce
Podsekce	Resumé Summary Klíčová slova		Úvod		Obecný úvod Teoretická část Praktická část
Sekce	4. Závěr	→	5. Zdroje	→	6. Přílohy
Podsekce	Závěr		Zdroje		Vzor smlouvy Vzor listiny

Výsledky, doporučení

Cíle jednotlivých částí

Teoretická část → popisná část (historie, přijetí, právní úprava).

Praktická část → analytická část (§1400 - §1474 OZ **X** §1475 - §1720 OZ).

Závěrečná část → návrh řešení problematických částí (pokud budou nalezeny - především kolize s dědickým právem).

Výsledek analytické částí

Ve vztahu k hypotéze **nedosaženo** výsledku → hypotéza nezodpovězena, vysloven pouze osobní názor, domněnka ochrany nepominutelných dědiců → dovození problematiky, potvrzení problémů, shoda **X** konfrontace s literaturou zaměřující se na stejné téma.

Výkladová optika → nedovozená žádná ochrana.

Úmyslová optika → **potenciálně dovozená** ochrana, kolize s absencí právní osobnosti svěrenského fondu popřípadě její fikce ve vztahu k pozůstalostnímu řízení, **!** nejedná se o dovození ochrany, pouze o dovození záměru zákonodárce ochranu vtělit do daného právního předpisu.

Proti: absence právní osobnosti svěřenského fondu, svěřenskému správci nesvědčí vlastnické právo, vyčleněný majetek není součástí pozůstalosti, autonomie vůle, potenciální znevýhodnění svěřenského fondu *mortis causa* oproti svěřenskému fondu *inter vivos*.

Pro: §1452, §311, §1492 OZ, částečně také §17, odstavec 2.

Doporučení: novelizace.

§ 1452

§ 311

+

§ 1492

Pořízením pro případ smrti nelze zkrátit povinný díl nepominutelného dědice, který se práva na povinný díl nezřekl a nedošlo-li ani k vydědění. Pokud tomu pořízení pro případ smrti odporuje, náleží nepominutelnému dědici povinný díl.

Závěr

Absence kolizní právní úpravy,
doktrinálně odlišné pohledy,
absence soudních rozhodnutí.

Právní nejistota,
není jasné, zda je dědic chráněn,
nutnost explicitní úpravy.

Zodpovězení otázek

Otázka 1 Vedoucí práce

Které otázky problematického vztahu právní úpravy svěřenských fondů a dědického práva si podle autora žádají nejnaléhavěji řešení přijetím novely?

Jak by taková novela mohla, podle autora, znít?

Nejzásadnější změna by měla nastat ve smyslu kolize dědického práva s právem svěřenských fondů.

Další problémy vytyčené v práci (započtení, daňová problematika) jsou oproti této problematice absolutně marginálního charakteru.

Mělo by dojít primárně k řešení problematiky nepominutelných dědiců.

Pro účely vyřešení kolizní problematiky stačí považovat svěřenský fond za právnickou osobu pro tyto účely.

Možnost docílení pomocí označení svěřenského fondu jako právnické osoby v Občanském zákoníku a označení svěřenského fondu jako účastníka v Zákonu o zvláštních řízeních soudních.

Příkladem budiž Zákon o dani z přidané hodnoty.

"(2) Pro účely tohoto zákona se na svěřenský fond, podílový fond, podfond investičního fondu a organizační složku státu, která je účetní jednotkou, hledí jako na právnickou osobu." (§4b, odstavec 2 ZDPH)

OZ

Pro účely řízení o pozůstalosti se na svěřenský fond, hledí jako na právnickou osobu.

ZŘS

Svěřenský fond zastupuje v průběhu pozůstalostního řízení svěřenský správce.

Zodpovězení otázek

Otázka 1 Oponent práce

Nechť autor v rámci ústní obhajoby shrne základní podobu konceptu majetkové struktury svěřenského fondu.

§495 OZ: "Souhrn všeho, co osobě patří, tvoří její majetek."

Jedná se tedy o souhrn věcí, jejich příslušenství a součástí.

Majetek ve svěřenském fondu ale nikomu nepatří, není to však ani věc ničí.

Jedná se o samostatně účelový majetek, který vlastní sám sebe.

Tento majetek spravuje svěřenský správce, který je rovněž zapsaný ve všech příslušných registrech.

Zodpovězení otázek

Otázka 2 Oponent práce

Autor by mohl dále shrnout některé dílčí odlišnosti québecké a české úpravy svěrenských fondů a tím učinit závěr v dané otázce na str. 20 až 23.

V zásadě lze odlišnosti shrnout do několika následujících bodů.

—

Širší kategorizace účelů trustu v C.C.Q.

—

Private trust s určitým účelem, ne s určenou osobou, avšak bez nutnosti být veřejně prospěšný, může být perpetuitou.

—

Absence statutu v C.C.Q., existence pouze *trust instrumentu*, tedy samotné zakladatelské právní jednání.

—

Úprava kolize trustu s právními instituty připodobnitelnými k právům nepominutelných dědiců.

Děkuji za pozornost 😊